

รัฐบาลหนุนโซนนิ่งภาคเกษตร หาแนวทางเพิ่มผลผลิต

ทิศทางการพัฒนาภาค และการพัฒนากลุ่มจังหวัด

เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๕ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเป็นประธานการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การบูรณาการการจัดทำโซนนิ่งภาคเกษตร และทิศทางการพัฒนาภาคและการพัฒนากลุ่มจังหวัด” ณ ตึกสันติไมตรีหลังใน ทำเนียบรัฐบาล

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร กล่าวเปิดการประชุมว่า ขณะนี้จำนวนผลผลิตการเกษตรต่อไร่ลดน้อยลง ไม่ว่าจะเป็นข้าว หรือผลิตผลทางการเกษตรอื่นๆ ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ขณะเดียวกันการทำวิจัยพันธุ์พืชให้ดีขึ้น เพื่อรองรับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงยังขาดความต่อเนื่อง ดังนั้นจึงควรบูรณาการในหลายๆ เรื่อง โดยเฉพาะเรื่องการเพิ่มผลผลิตให้เกษตรกร ซึ่งนโยบายสำคัญของภาครัฐคือ การโซนนิ่งภาคเกษตร เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ในประเทศไทยว่า พื้นที่ตรงไหนเหมาะสมที่จะส่งเสริมปลูกพืชอะไรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี ทั้งนี้ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศ

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การโซนนิ่งภาคเกษตร ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนในการปลูกพืช ถ้าส่งเสริมถูกทางจะทำให้ผลผลิตดีขึ้น และหากเกษตรกรประสงค์จะปลูกพืชอื่นๆ ก็ยังสามารถปลูกผสมได้ ซึ่งรัฐบาลได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาปฏิบัติ โดยส่งเสริมให้ประชาชนสามารถปรับวิถีชีวิตของตนเองให้อยู่ได้ และเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกร ซึ่งไม่ใช่การเกษตรอย่างเดียรรวมถึงการทำประมงและอื่นๆ โดยอาจต้องปรับวิถีชีวิตบ้าง เช่น พื้นที่ต้นน้ำสามารถทำการเกษตรได้ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มอาจปลูกพืชได้ในบางช่วง หากช่วงไหนมีปริมาณน้ำมากก็อาจจะปรับมาทำการประมง โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องเป็นหน่วยงานที่เชื่อมต่อเรื่องการใช้ทรัพยากรน้ำจากแหล่งน้ำต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ หลายกระทรวงที่เข้ามาบูรณาการการทำงานร่วมกันตรงนี้ ต้องรวบรวมข้อมูลที่ต้องการเพื่อเชื่อมกับแผนการบริหารจัดการน้ำของคณะกรรมการการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย หรือ กบอ. เพื่อรักษาแหล่งน้ำ รวมทั้งจะต้องหาแนวทางจัดสรรที่ดินทำกินให้ประชาชนด้วย

สำหรับการบูรณาการการจัดทำโซนนิ่งภาคเกษตรนั้น **นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ** เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานว่า มีพืชเศรษฐกิจ ๖ ชนิดที่ควรดำเนินการนำร่อง เพราะถือว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากมูลค่าสินค้าเกษตรทั้ง ๖ ชนิด มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๕๔.๗ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (จีดีพี) และมีพื้นที่เพาะปลูกถึง ๑๓๗ ล้านไร่ โดย**ข้าว**มีพื้นที่ปลูกจริง ๘๔.๕ ล้านไร่ อยู่ในพื้นที่เหมาะสม ๕๓.๘ ล้านไร่ และพื้นที่ไม่เหมาะสม ๓๐.๗ ล้านไร่ ขณะที่**มันสำปะหลัง** มีพื้นที่ปลูกจริง ๑๐ ล้านไร่ อยู่ในพื้นที่เหมาะสม ๓.๒ ล้านไร่ ไม่เหมาะสม ๖.๘ ล้านไร่ **อ้อย**โรงงานมีพื้นที่ปลูก ๖.๗ ล้านไร่ อยู่ในพื้นที่เหมาะสม ๔.๔ ล้านไร่ ไม่เหมาะสม ๒.๓ ล้านไร่ **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์**มีพื้นที่เพาะปลูก ๗.๙ ล้านไร่ พื้นที่เหมาะสม ๒.๑ ล้านไร่ ไม่เหมาะสม ๕.๘ ล้านไร่ **ยางพารา**มีพื้นที่ปลูก ๒๔ ล้านไร่ มีพื้นที่เหมาะสม ๑๑ ล้านไร่ ไม่เหมาะสม ๑๓ ล้านไร่ และ**ปาล์มน้ำมัน**มีพื้นที่ปลูก ๓.๘ ล้านไร่ เหมาะสม ๒.๒ ล้านไร่ ไม่เหมาะสม ๑.๖ ล้านไร่

ปัจจุบันมีการปลูกข้าวในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดในประเทศอยู่เพียง ๒.๔๘ ล้านไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคกลาง เช่น สระบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท และลพบุรี และในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย เช่น พัทลุงและนครศรีธรรมราช เป็นต้น ขณะที่พื้นที่ปลูกข้าวของไทยส่วนใหญ่อยู่ในประเภทเหมาะสมปานกลาง โดยมีอยู่ประมาณ ๕๕.๖ ล้านไร่ ซึ่งกระจายอยู่ในภาคเหนือตอนล่าง เช่น นครสวรรค์ พิษณุโลก สุโขทัย ชัยนาท และสุพรรณบุรี และภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางส่วน เช่น ศรีสะเกษ และยโสธร เป็นต้น สำหรับพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อย ปัจจุบันมีการปลูกข้าวอยู่ ๑๙.๒๗ ล้านไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคกลางตอนบนและตอนกลาง เช่น พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และนครนายก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนล่าง เช่น บุรีรัมย์ สุรินทร์ อุบลราชธานี นครพนม และหนองคาย เป็นต้น

เลขาธิการฯ กล่าวต่อไปว่า ที่ประชุมได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการทำแผนที่ เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA หรือและบูรณาการการจัดทำแผนที่ฐาน (Master Map) โดยให้เริ่มจากหน่วยงานที่มีข้อมูลหรือแผนที่ที่สมบูรณ์และละเอียดมากที่สุดเป็นฐาน ให้หน่วยงานบูรณาการเพื่อดำเนินการทับซ้อนกับข้อมูลหรือแผนที่จากแต่ละหน่วย โดยแผนที่ควรอยู่ในมาตราส่วนเดียวกัน เพื่อให้ได้แผนที่ภาพรวมที่ดินของประเทศ และจัดกลุ่มของแผนที่ออกเป็นกลุ่ม ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ในการจัดทำแผนที่ทับซ้อน (Layers) และโซนนิ่ง ที่ประชุมได้มอบหมายหน่วยงานด้านเทคนิคการทำแผนที่ รวบรวมข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมดในการทำแผนที่ และปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด เพื่อให้การจัดทำแผนที่โซนนิ่งภาคเกษตรมีความเหมาะสม และให้หน่วยงานส่งเสริมต่างๆ เข้าไปสนับสนุน เพื่อให้การกำหนดเขตโซนนิ่งบรรลุผลในทางปฏิบัติ

ส่วนการจัดทำแผนธุรกิจ (Business Model) มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จัดทำในแต่ละโซน

การติดตามงานทั้งหมดนี้ นายกรัฐมนตรีขอให้แล้วเสร็จภายใน ๑ เดือน และจะจัดประชุมเชิงปฏิบัติการอีก ๒-๓ ครั้ง โดยในครั้งต่อไป ให้เน้นแนวคิดหรือหลักการของการจัดทำโซนนิ่งภาคเกษตรให้ชัดเจน โดยมีการประชุมระดมความเห็นในกลุ่มย่อย ก่อนที่จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการดำเนินการขับเคลื่อนต่อไป

ในส่วนของการจัดทำยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ สศช. จัดส่งข้อมูลโครงสร้างเศรษฐกิจและแนวทางการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) จัดส่งข้อมูลศักยภาพและตำแหน่งจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดให้กระทรวงต่างๆ เพื่อแปลงนโยบายของหน่วยงานในสังกัดที่จะลงไปดำเนินการในพื้นที่ และให้กระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้กำกับดูแลจังหวัดต่างๆ แจ้งให้จังหวัดนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการปรับยุทธศาสตร์และจัดทำข้อเสนอโครงการของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดต่อไป

นอกจากนี้ ยังมอบหมายให้แต่ละจังหวัดนำข้อมูลของ สศช. สำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงต่างๆ ไปปรับแผนและยุทธศาสตร์ของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เพื่อจัดทำข้อเสนอโครงการรับการสนับสนุนงบประมาณ โดยเน้นการจัดทำโครงการใน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) การสร้างรายได้ ๒) การลดค่าใช้จ่าย เช่น การขนส่ง โลจิสติกส์ ต้นทุนการผลิต เป็นต้น และ ๓) การขยายโอกาสและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 🖋️